

Η ζωή και η προσφορά του Εμμανουήλ Κασσιμάτη

«Η αξία ενός άνδρα δεν μετριέται με χρήματα ή ακίνητα αλλά με την οικογένεια που αφήνει πίσω του».

Επιμέλεια: Άννα Αρσένη

Ο Εμμανουήλ Κασσιμάτης γεννήθηκε στα Κύθηρα, στο χωριό Πιτσιλιάνικα* τον Απρίλιο του 1919 και ήταν το δέκατο παιδί του Γεράσιμου και της Ανιζίνης. Μεγάλη οικογένεια, πέντε αγόρια και έξι κορίτσια και οι χωριανοί τα φώναζαν «τα Γερασιμάκια». Υπήρχε διαφορά 28 χρόνων ανάμεσα στο μεγαλύτερο και στο μικρότερο «Γερασιμάκι». Όταν γεννήθηκε ο Εμμανουήλ, μερικά από τα αδέρφια του είχαν ήδη φύγει για Αυστραλία χωρίς να τα έχει ποτέ γνωρίσει. Έβαλε λοιπόν σκοπό στη ζωή του να ταξιδέψει στην Αυστραλία για να γνωρίσει και τα άλλα του αδέρφια.

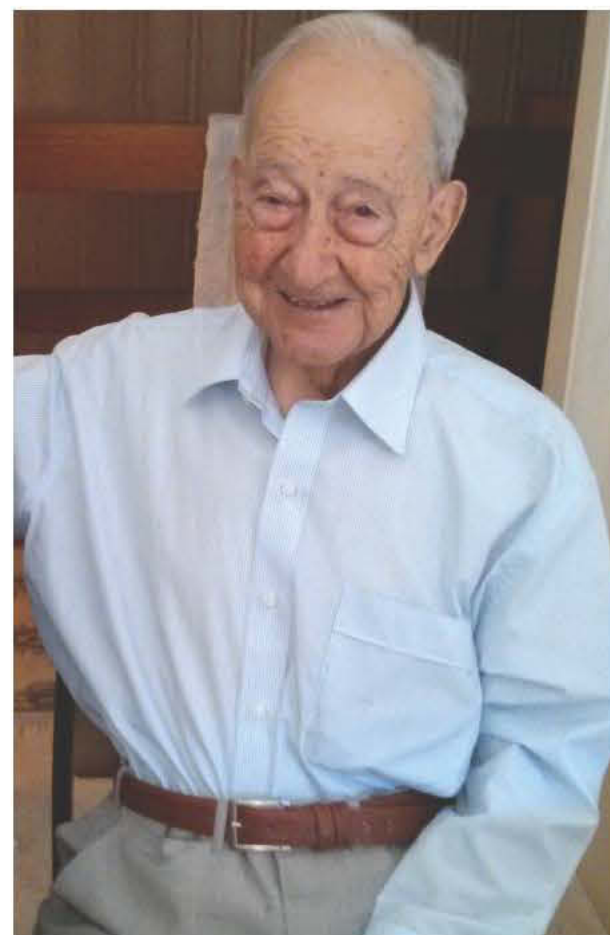
«Έχω μερικές αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια, όπως για παράδειγμα που περπατούσα ξυπόλητος με τα άλλα παιδιά του χωριού από και προς το σχολείο. Εκείνες τις εποχές δεν υπήρχαν παπούτσια! Είχαμε μόνο ένα ζευγάρι το οποίο φορούσαμε την Κυριακή στην εκκλησία. Στην εκκλησία φυσικά πηγαίναμε χωρίς δεύτερη κουβέντα. Θυμάμαι η εκκλησία ήταν Του Σταυρού στα Πιτσιλιάνικα. Μάλιστα πήγαίνα στο Ιερό, έβαζα και τη στολή που είχαν τα παπαδάκια και βοηθούσα τον παπά στην λειτουργία.

Ηλικιακά ήμουν το δέκατο παιδί στην σειρά. Δύο από τα αδέρφια μου πέθαναν νωρίς. Το ένα παιδί πέθανε το διάστημα 1917-1918 που ξέσπασε η Ισπανική γρίππη που θέρισε στην κυριολεξία το μισό Τσιρίγο, προς το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Θυμάμαι την ιστορία μιας οικογένειας στην Αβλεμόνα που έχασαν τα έξι από τα επτά παιδιά τους.

Όταν ήμουν μικρός ο πατέρας μου πήγε στην Αμερική για τέσσερα χρόνια και επέστρεψε με πέντε χιλιάδες δολάρια, τα οποία χρησιμοποίησε για να αγοράσει κτήματα κοντά στην Αβλεμόνα και στο Καλαντί δίπλα στην θάλασσα. Ο πατέρας μου ήταν πολύ εργατικός και του άρεσε πολύ το κυνήγι».

Ο Εμμανουήλ ήταν πολύ έξυπνο παιδί. Πάντα ξεχώριζε σαν μαθητής και μάλιστα είχε εξασφαλισμένο μέλλον στα Κύθηρα. Η Γυμνασιάρχης μάλιστα είχε επισκεφτεί τον πατέρα του στο σπίτι τους και του ζήτησε να συνεχίσει τις σπουδές του και μάλιστα του πρόσφερε όλα τα βιβλία δωρεάν. Όταν τον ρώτησε ο πατέρας του τι ήθελε να κάνει, είπε πως ήθελε να ταξιδέψει στην Αυστραλία να γνωρίσει τα αδέρφια του.

«Εκείνη την εποχή στο σχολείο υπήρχαν 120 παιδιά. Είχαμε δέκα μαθήματα και για κάθε μάθημα βαθμολογιόμασταν με βάση το δέκα. Την τελευταία χρονιά λοιπόν η βαθμολογία μου ήταν 97.5/100, έχασα 2.5 βαθμούς από το μάθημα της αρχαίας ιστορίας. Ο επόμενος καλύτερος μαθητής είχε βαθμολογία 70/100. Ήμουν λοιπόν ένας πολύ καλός μαθητής που γνώριζε ότι το

πο σωστό θα ήταν να μεταναστεύσω στην Αυστραλία. Ο καλύτερος φίλος μου ήταν ο Τζακ Καλλίγερος, μετανάστευσε και αυτός στην Αυστραλία και παραμείναμε στενοί φίλοι.

Το σπίτι στα Πετσινιάνικα είχε τρία υπνοδωμάτια, και ήταν σχετικά μεγάλο για μια κανονική οικογένεια αλλά όχι για οικογένεια με έντεκα παιδιά. Επειδή όμως η ηλικιακή διαφορά των παιδιών ήταν μεγάλη, δεν ζούσαν πάνω από τέσσερα με πέντε παιδιά κάθε φορά μέσα στο σπίτι. Ο αδελφός μου, Μικ για παράδειγμα, ζούσε στην Αυστραλία για πέντε χρόνια πριν γεννηθώ εγώ. Ήρθε μόνος του πριν τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και σίγουρα θα αντιμετώπιζε πάρα πολλές δυσκολίες. Η πρώτη του δουλειά ήταν να πουλάει ψάρια από σπίτι σε σπίτι, χωρίς να γνωρίζει τη γλώσσα. Παρόμοιες καταστάσεις όμως έζησαν όλοι από τη δική μας γενιά. Δεν μιλούσαμε λέξη αγγλικά αλλά είχαμε δύο μεγάλα προτερήματα: διάθεση να μάθουμε και διάθεση να δουλέψουμε. Αυτό ήταν και το κλειδί της επιβίωσής μας. Είχαμε ένα ευτυχισμένο σπιτικό, ήμασταν δεμένη οικογένεια.

Τελικά δεν πήγα ποτέ στο Γυμνάσιο στα Κύθηρα γιατί γνώριζα ότι ήθελα να έρθω στην Αυστραλία. Ο αδελφός μου, ο Μικ, είχε γράψει γράμμα στον πατέρα μου και του έλεγε να μάθω κάποια τέχνη πριν αποφασίσω να έρθω Αυστραλία. Ο πατέρας μου ήταν κυρίως γεωργός. Ναι, τον βοηθούσα στα κτήματα αλλά αυτό δεν ήταν κάποια ιδιαίτερη τέχνη. Το νησί δεν είχε πολ-

λές δυνατότητες και σίγουρα δεν είχε μέλλον για τους νέους. Ο άλλος αδελφός μου άνοιξε τσαγκάρικο και πήγα να δουλέψω δίπλα του. Εκεί έμαθα την τέχνη του τσαγκάρη και αυτός ήταν ο λόγος που αποφάσισα να αγοράσω μαγαζί με παπούτσια στην Αυστραλία. Γιατί αισθανόμουν ότι γνώριζα την δουλειά και κυρίως γιατί διαπίστωσα ότι η Αυστραλία είχε ελλείψεις σε αυτό τον τομέα.

Ο γαμπρός μου είχε ένα μεγάλο εργοστάσιο παραγωγής ελαιόλαδου στα Πετσινιάνικα και είχε ένα αυτοκίνητο που χρησιμοποιούσε για τις δουλειές του. Υπήρχαν φορές που το χρησιμοποιούσαμε κι εμείς για τις μετακινήσεις μας. Τις περισσότερες φορές όμως, περπατούσαμε από τα Πετσινιάνικα στα Λιμνάρια που ήταν πίσω από τη Μυρτιδιώτισσα ή χρησιμοποιούσαμε γαϊδουράκι. Σπκωνόμασταν πολύ πρωϊ το καλοκαίρι και πηγαίναμε για κολύμπι. Έξι-επτά αγόρια, ξυπόλυτα διασχίζαμε τα βουνά, και για δύο ώρες περπατούσαμε πάνω σε χαλίκια χωρίς να καταλαβαίνουμε τίποτα!

Το Πάσχα και τα Χριστούγεννα γίνονταν μεγάλες γιορτές. Εξίσου σημαντικές ήταν και οι γιορτές. Είχαμε μια μπάντα και πηγαίναμε στα σπίτια που γιόρταζαν. Επίσης διοργανώναμε χορούς για να μαζέψουμε χρήματα προς ενίσχυση της ποδοσφαιρικής μας ομάδας. Στην αρχή ήμασταν τυχεροί γιατί κάποιος ονόματι Τζακ Κασσιμάτης που είχε επιστρέψει από την Κουινσλάνδη το 1929, έφερε ότι χρειαζόμασταν από ρούχα και μια σημαία για την ομάδα «Αθλητικός Όμιλος Πετσινιανικών». Είμασταν το μοναδικό χωριό στο Δήμο που είχαμε κάτι τέτοιο. Παίξαμε εναντίον του Ποταμού και στη συνέχεια οι δύο ομάδες ενώθηκαν και παίξαμε εναντίον της Νεάπολης. Το γήπεδο ήταν ακριβώς απέναντι από το σπίτι μας. Έτσι είχα την 'πολυτέλεια' να κρατάω την μπάλα στο σπίτι».

Σε ηλικία λοιπόν 17 ετών, ο Εμμανουήλ επιβίβαστηκε στο «Οραμα» και σε 28 μέρες έφτασε στο Σύννευ, μέσω της διώρυγας του Σουέζ και των νησιών Cocos. Στο λιμάνι τον περίμεναν πολλά άτομα, ανάμεσά τους φυσικά τα αδέρφια του που έβλεπε για πρώτη φορά. Πήγε στο Τεμόρα και η πολύ

καλή σχέση που είχε με τα αδέρφια του έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία του στην Αυστραλία. Ο Εμμανουήλ κάποτε είχε πει «Είμαστε αγαπημένη οικογένεια. Πάντα κρατήσαμε στο μυαλό μας ότι ήμασταν πέντε αδέρφια που ζούσαμε εδώ στην Αυστραλία μαζί, ο ένας για τον άλλον, και σε όλη μας τη ζωή δεν τσακωθήκαμε ούτε μία φορά».

Σε ηλικία 23 ετών κατετάγη στο στρατό. Εργάστηκε για 3 χρόνια σε αποθήκη πυρομαχικών και φόρτωνε τρένα που πήγαιναν στην Νέα Γουϊνέα. Κι ενώ στον Εμμανουήλ δεν άρεσε καθόλου η ιδέα του στρατού, τελικά αποδείχθηκε ότι ήταν καλή εμπειρία και έκανε πολλούς φίλους, Κυθήριους και άλλους Έλληνες. Με το πέρασμα των χρόνων συνεχίστηκαν οι συναντήσεις των παλιών φίλων από το στρατό (30-40 άτομα) κάθε Τετάρτη στο Ελληνικό Σπίτι. Ο αριθμός τους μειωνόταν με το πέρασμα του χρόνου, μέχρι που στο τέλος έμειναν μόνο δύο. Δύο μέρες πριν αποβιώσει ο Εμμανουήλ είχε κάνει την συνηθισμένη επίσκεψή του στο Ελληνικό Σπίτι...

«Στα 23 παρουσιάστηκα στο στρατό. Αξιολογούσαν τη μόρφωση του καθενός και πόσο καλά γνώριζαμε την αγγλική γλώσσα. Στείλανε κάποιον Αντρέα Φατσέα να μας εξετάσει στα αγγλικά. Με ρώτησε τι γνώριζα και του είπα με αυτοπεποίθηση «Κύριε Φατσέα διαβάστε τον Κήρυκα και εγώ θα σας το μεταφράσω». Ξαφνιάστηκε, αλλά με έβαλε να διδάσκω μικρότερες τάξεις. Δεν χάρηκα με την κατάταξή μου στο στρατό κι αυτό γιατί δεν ήξερα που θα κατέληγα. Μπορεί και να με έστελναν στην Νέα Γουϊνέα όπου πολλοί είχαν κολλήσει αρρώστιες και πέθαναν. Στο στρατό εάν δεν ήσουν πολιτογραφημένος σε έβαζαν να δουλεύεις σε εταιρείες. Με άλλα λόγια, σε εκπαίδευαν σε όπλα και ότι άλλο χρειαζόταν αλλά δεν σε έστελναν εκτός χώρας. Δούλεψα για 18 μήνες σε αποθήκη πυρομαχικών. Φορτώναμε τα τρένα για τη Νέα Γουινέα. Θυμάμαι χαρακτηριστικά το χειμώνα του '43, το χιόνι έπεφτε σαν κουβέρτα. Ήταν 12 το βράδυ και ακόμα φορτώναμε. Ήταν από τις πιο δύσκολες δουλειές που χρειάστηκε ποτέ να κάνω. Όλη η περιοχή ήταν καμουφλαρισμένη γιατί αν μας

Τα Πετσινιάνικα (Τοπική Κοινότητα Καρβουνάδων - Δημοτική Ενότητα ΚΥΘΗΡΩΝ), ανήκουν στον δήμο ΚΥΘΗΡΩΝ της Περιφερειακής Ενότητας ΝΗ-ΣΩΝ που βρίσκεται στην Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας όπως διαμορφώθηκε με το πρόγραμμα "Καλλικράτης". Η επίσημη ονομασία είναι "τα Πετσινιάνικα". Έδρα του δήμου είναι τα Κύθηρα και ανήκουν στο γεωγραφικό διαμέρισμα Στερεάς Ελλάδας. Κατά τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας με το σχέδιο "Καποδίστριας", μέχρι το 2010, τα Πετσινιάνικα ανήκαν στο Τοπικό Διαμέρισμα Καρβουνάδων, του πρώην Δήμου ΚΥΘΗΡΩΝ του Νομού ΑΤΤΙΚΗΣ. Τα Πετσινιάνικα έχουν υψόμετρο 343 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας, σε γεωγραφικό πλάτος 36,1994270626 και γεωγραφικό μήκος 22,9593846013.

Τα σημεία του κειμένου που είναι πλάγια είναι από το κείμενο του Joshua Kergetis που έχει αναρτηθεί στη σελίδα των Κυθήριων.

εντόπιζε ο εχθρός κινδυνεύαμε. Ενώ ήμουν στο στρατό, έμαθα ότι πέθανε ο πατέρας μου. Είχε πεθάνει πριν δύο χρόνια και το έμαθα μέσω του Ερυθρού Σταυρού».

Ο Εμμανουήλ ήταν πολύ περήφανος για τις επιχειρήσεις που ξεκίνησε με τα αδέρφια του: στο Τεμόρα (White Horse Café), Young (Monterey Café), Ariah Park, the Chatswood Oasis Milk Bar με το φίλο του Πίτερ Κοροναίο, και αργότερα στο Crows Nest (Peter Pan Cake Shop). Το τελευταίο του μαγαζί ήταν το Elite Shoe Salon στο Kingsgrove με την σύζυγό του Ματίνα, το οποίο είχε για 35 χρόνια, μέχρι που συνταξιοδοτήθηκε κατά τα μέσα της δεκαετίας του 1980.

Εξίσου περήφανος ήταν και με την ενεργή ανάμειξή του στην Κυθηραϊκή Αδελφότητα όπου υπηρέτησε ως πρόεδρος σε μια οικονομικά δύσκολη εποχή. Υπό την προεδρία του και με ισχυρή ομάδα δίπλα του, η περιουσία της Κυθηραϊκής Αδελφότητας άλλαξε προς το καλύτερο και το κτίριο σώθηκε. Η Κυθηραϊκή Αδελφότητα παρέμεινε σημαντικό μέρος της ζωής του.

Αγαπούσε τον κήπο του, κυρίως τις σουκιές που είχε φυτέψει. Μαζί με τη σύζυγό του ξόδευαν πολλές ώρες στην περιποίηση του κήπου τους με τα αριθμητά λουλούδια, φρούτα και λαχανικά. Δεν υπήρχε περίπτωση να περάσει επισκέπτης και να φύγει χωρίς να πάρει κάτι από τον κήπο. Φόρτωνε τακτικά φίλους και συγγενείς με λογιών-λογιών καλούδια, δικής του παραγωγής.

Η ιστορία του Εμμανουήλ θα ήταν ελλιπής αν δεν αναφέραμε δύο μεγάλα πάθη του: το ψάρεμα και τα χαρτιά. Πέρασε όμορφες και αξέχαστες στιγμές στο Great Barrier Reef με τους φίλους του και επίσης απολάμβανε το ψάρεμα όταν πήγαινε με την Ματίνα κοντά στο εξοχικό τους, στο Εταλονγκ.

Ήταν καλός στην πρέφα και το πόκερ, και το μυαλό του 'ξυράφι' μέχρι και το τελευταίο του παιχνίδι στο Ελληνικό Σπίτι δύο μέρες πριν αποβιώσει. Επίσης του άρεσε να παίζει τάβλι.

Του άρεσαν οι φιλοσοφικές συζητήσεις οι οποίες διαμόρφωσαν την προσωπικότητά τους και τον τρόπο ζωής του. Αγαπημένη του φιλοσοφία: «η αξία ενός άνδρα δεν μετριέται με χρήματα ή ακίνητα αλλά με την οικογένεια που αφήνει πίσω του».

Ο Εμμανουήλ γνώρισε την Ματίνα Σάμιος από τα Κύθηρα και παντρεύτηκαν το 1953. Συμπλήρωσαν 60 χρόνια γάμου το 2013. Απέκτησαν τρία παιδιά, την Άννα (1954), τον Τζεράντ (1955) και τον Στέφεν (1958). Αργότερα καλωσόρισαν στην οικογένειά τους το γαμπρό τους Τζον Ψάλτη και τις νύφες Μαριάννα Κόμινο και Βιριζίνια Σπίνουλα. Ακολούθησαν επτά εγγόνια: Michael, Matthew και

Christopher Psaltis, Matthew and Jason Casimatis, and Evan and Marissa Casimatis. Είχε την ευκαιρία να παραβρεθεί και στο γάμο δύο εγγονών του και να καλωσορίσει στην οικογένεια τις νέες συζύγους τους Jennifer and Elise. Μάλιστα περίμενε με ανυπομονησία φέτος να γίνει προπάππους!

Ανήμερα Χριστουγέννων 2014, καθισμένος στο τραπέζι με όλη την οικογένεια είπε στη γυναίκα του: «ξεκινήσαμε οι δυο μας, και κοίτα τι αποκτήσαμε!!!»

«Εν κατακλείδι, η ζωή μου ξεκίνησε δύσκολα και τελείωσε όμορφα. Γι' αυτό ανησυχώ για τις νέες γενιές. Έχουνε καλό ξεκίνημα και εύχομαι να μείνει έτσι. Για να είμαι ειλικρινής φοβάμαι -σε γενικές γραμμές- την κοινωνία σήμερα. Δεν είδα ποτέ ναρκωτικά στη ζωή μου, και τώρα υπάρχουν παντού. Ο θεσμός της οικογένειας είναι ξεπερασμένος και σιγά σιγά η δομή της καταστρέφεται. Πιστεύω ότι η κοινωνία έχει χάσει τον προσανατολισμό της και αυτό είναι κάτι που δυσκολεύομαι να αποδεχθώ».

Στην κηδεία του Εμμανουήλ Κασσιμάτη διαβάστηκε επικήδειος από το RSL SERVICE και ο πρόεδρος αναφέρθηκε στα χρόνια που ήταν στο στρατό και την προσφορά του στην χώρα.

Εμμανουήλ Κασσιμάτης -

N202233

Τα μέλη του Kingsgrove RSL Sub-Branch and Club εκφράζουν τα θερμά τους συλλυπητήρια στην οικογένεια και τους φίλους του Εμμανουήλ Κασσιμάτη.

Ο Εμμανουήλ Κασσιμάτης ταξίδεψε στο Πάντινγκτον (Σύδνεϊ) από μια μικρή πόλη, που λέγεται Ariah Park και βρίσκεται κοντά στο Τεμόρα για να καταταγεί στην Πολιτική Στρατιωτική Δύναμη για καθήκοντα πλήρους απασχόλησης στις 12 Μαΐου 1942, σε ηλικία 23 ετών. Ο λόγος ήταν για να φανεί χρήσιμος στη νέα του πατρίδα η οποία βρισκόταν υπό την απειλή της εισβολής των Ιαπώνων. Ο γιος του Εμμανουήλ, Στήβ, με ενημέρωσε ότι δύο από τα αδέρφια του Εμμανουήλ, ο Τζάκ και ο Ανδρέας είχαν επίσης καταταγεί στον Αυστραλιανό στρατό. Ο Ανδρέας υπηρέτησε στην ίδια μονάδα με τον Εμμανουήλ.

Ο Εμμανουήλ τοποθετήθηκε στο 2 Australian Labour Company, δυστυχώς δεν γνωρίζουμε που ήταν η βάση αυτής της μονάδας. Επίσημα αρχεία όμως αποδεικνύουν ότι η μονάδα αυτή κατασκήνωνε σε περιοχές στα σύνορα της NNO, όπως Tocumwal and Albury.

«Βαριά η καλογερική» όπως λένε και παρόλο που η συγκεκριμένη μονάδα δεν ήταν ενεργή, η προσφορά της ήταν πολύ σημαντική στην έκβαση του αγώνα.

Την 1η Μαρτίου 1943 ο Εμμανουήλ πήρε μετάθεση για το 6 Australian Advanced Ammunition Depot (AAD) στο Λίθγκου. Η περιοχή αυτή ήταν στρατηγικής σημασίας και η προσφορά της μονάδας καθοριστική.

Στις 22 Νοεμβρίου 1943 ο Εμμανουήλ έφυγε από το Λίθγκου, αφού πέρασε ένα πολύ κρύο και υγρό χειμώνα. Επέστρεψε και πάλι στο 2 Employment Company όπου για άλλη μια φορά αυτός και οι φίλοι του ανέλαβαν τον ανεφοδιασμό του Αυστραλιανού στρατού για να μπορέσουν να νικήσουν τον εχθρό. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Εμμανουήλ και οι 15,000 άνδρες από Ελλάδα, Ιταλία και Αυστρία που υπηρετούσαν τον Αυστραλιανό στρατό προέρχονταν από διαφορετικές χώρες, και είχαν διαφορετικές εθνικότητες και κουλτούρες. Παρόλα αυτά συμβίωσαν σε σκηνές στοιβαγμένοι ο ένας πάνω στον άλλον και παρόλα αυτά καλλιέργησαν μια πολύ όμορφη συναινετική αδελφότητα. Παρόλα αυτά, ήταν οι ξεχασμένοι στρατιώτες του πολέμου όσον αφορά τα ιστορικά βιβλία.

Τελικά έπειτα από τρία χρόνια στο στρατό απολύθηκε στις 16 Απριλίου 1945. Επέστρεψε στην οικογένειά του και έχτισε μια επιτυχημένη καριέρα και όμορφη ζωή στην Αυστραλία. Ο Εμμανουήλ ήταν ένας άνδρας που υπηρέτησε την Αυστραλία σε εποχή που υπήρχε μεγάλη ανάγκη. Του απενεμήθηκαν τα Βραβεία War Medal 1939 – 45, Australian Service Medal 1939 – 45 and the General Service Badge.

Αυτά ειπώθηκαν -μεταξύ άλλων- από τον Άλαν Μπέρνς, πρόεδρο του RSL Sub Branch εις μνήμην του Εμμανουήλ Κασσιμάτη.

Αιωνία του η μνήμη και ας είναι ελαφρύ το κόμμα που τον σκεπάζει.